



museu marítim
Drassanes Reials de Barcelona

Centre de Recursos Educatius del Mar

**Consorci de les Drassanes Reials
i Museu Marítim de Barcelona**

Av. de les Drassanes s/n.
08001 Barcelona
Tel. 00 34 933 429 926
Fax. 00 34 933 187 876
www.diba.es/mmaritim
e-mail: mayolascm@diba.es
NIF P 580 00 29 J

Què es pot fer amb la caixa dels Pirates?

La caixa dedicada a la pirateria té una gran varietat d'usos, gràcies a tots els objectes que hi podreu trobar a dins. N'hi ha de moltes classes, que permetran als alumnes tenir unes referències de primera mà per conèixer a fons la realitat sobre la història de la pirateria.

Relació d'objectes

- 1 barret tricorni de feltre negre.
- 1 pota de pal
- 1 bandera pirata
- 1 exemplar del llibre *Piratas*, d'Alberto Vázquez-Figueroa.
- 1 exemplar de la novel·la *L'illa del tresor*, de R.L. Stevenson.
- 1 exemplar del CD-ROM *L'illa del tresor*
- 1 arxivador que recull fitxes dels pirates més importants, amb la seva fotografia, la seva zona d'influència, la seva bandera i la seva història, així com la dels que van lluitar contra ells.
- 1 cinta de vídeo de la pel·lícula *La isla de las caberzas cortadas*.
- vídeo del documental *Los ángeles negros de la utopía*, de M. Viotte.
- 1 cinta de vídeo de l'obra *Mar i Cel*, de Dagoll Dagom.
- 1 reproducció d'una pistola del segle XVII.
- 1 reproducció d'un pegat a l'ull.
- Carpeta amb reproduccions de documents sobre la pirateria: patents de cors, ordres de recerca, descripcions d'atacs, etc.
- col·lecció de fotografies relacionades amb la pirateria.
- 1 Cofre de fusta amb reproduccions de monedes antigues i joies

Fotografies

Les fotografies a gran escala ens aporten dos tipus d'informació. D'una banda, podem trobar la tipologia característica dels vaixells que van utilitzar els pirates a totes les localitzacions geogràfiques on s'ha donat aquest fenomen. Des dels vaixells vikings fins els joncs dels pirates de l'Orient Llunyà; des de les galeres mediterrànies dels corsaris barbarescos fins els bergantins dels bucaners del Carib.

Amb l'observació d'aquestes fotografies, els alumnes podran fer una diferenciació entre els vaixells que han utilitzat els pirates al llarg de la història. Aquestes fotografies es poden distribuir entre els alumnes per grups, cadascun dels quals pot exposar als altres companys les conclusions a les quals han arribat després d'estudiar la forma dels vaixells, tipus de propulsió, etc.

D'altra banda, hi ha un seguit de fotografies que representen imatges de la vida quotidiana dels pirates: moments de gran crueltat amb els presoners, escenes on amaguen el seu tresor, o quan el reparteixen... Amb aquestes fotografies es pot fer una exposició a les parets de l'aula, organitzada pels mateixos alumnes, i complementada amb les imatges dels diferents tipus de vaixell utilitzats pels pirates.

Reproduccions de documents antics

De vegades, l'observació de determinats documents històrics ens aporta més informació que molts llibres de text. Aquests documents reproduïts són testimonis de la pirateria des de diferents punts de vista, i permeten als alumnes conèixer aquest fet concret des d'una vessant molt personal, de primera mà, ja que són els mateixos protagonistes de la història els que ens l'estan explicant. Són documents molt adients per treballar les anàlisis de textos, per fer comentaris entre tots els alumnes, dividits en petits grups, que exposin les seves conclusions a la resta de la classe després d'haver-los treballat.

Entre aquests documents trobarem una carta que envia una dona al seu marit, captiu dels corsaris barbarescos del nord d'Àfrica; una carta de queixa d'un comerciant anglès a la Cambra dels Comuns del seu país; una ordre de recerca i captura, amb la seva recompensa corresponent, pel cap del pirata Barbanegra; una patent de cors; una carta que envia a la seva família un veí de Begur capturat pels corsaris...

Reproduccions d'objectes de la vida quotidiana

La manera més fàcil, planera i ràpida d'assimilar una etapa històrica, o de comprendre-la és viure-la amb els objectes que, dia rere dia, portaven els

protagonistes d'aquest període. Així, amb un barret tricorni, una bandera pirata, una de les pistoles que feien servir els pirates del Carib o un pegat a l'ull ens podem fer una idea més concreta de com era la seva vida. Podrem imaginar per què es feia servir cadascun d'aquests objectes, deduir qui els podria portar i per què.

Dossier per al mestre

Un instrument de treball ideal per aprofundir amb més intensitat aquest tema. Acompanyat d'una àmplia bibliografia, pot ser molt útil per explicar als alumnes conceptes com la diferenciació entre corsari, pirata, bucaner i filibuster, o per conèixer els motius que portaven aquests homes a convertir-se en pirates.

Dossier d'activitats suggerides des del Departament d'educació

Aquesta maleta didàctica convida a realitzar una sèrie d'activitats relacionades amb el món de la pirateria. Des del Departament d'educació del Museu Marítim de Barcelona us en suggerim algunes, però de ben segur que tant els mestres com els mateixos alumnes poden imaginar-ne d'altres. Podreu trobar aquestes activitats al final del dossier per al mestre. Estan orientades pels nivells dels escolars, de tal manera que els de primària podran fer una bandera pirata o un mapa del tresor, mentre que els de secundària podran fer un petit relat de pirates o interpretar una melodia relacionada amb el tema.

Llibres relacionats amb la pirateria

La pirateria ha estat un tema molt utilitzat per la literatura. Molt sovint, malauradament, aquesta utilització no ha tingut tot el rigor històric que caldria esperar, sinó que li ha donat una vessant romàntica, força allunyada de la realitat. En aquesta maleta didàctica hi podreu trobar tres exemples de literatura vinculada amb la pirateria. *L'illa del tresor*, de Stevenson i *Piratas*, de Vázquez-Figueroa, que combinen el rigor històric amb les clàssiques aventures de pirates, i d'aquesta manera s'aconsegueix mantenir l'atenció del lector mentre aprèn. A més a més, amb el CD-ROM de l'illa del tresor es pot fer un seguiment interactiu de la novel·la, incentivant la seva lectura per aconseguir trobar el camí correcte en el joc informàtic.

Vídeos de pel·lícules

Els aspectes romàntics que la literatura va donar a la pirateria es van multiplicar per cent quan aquest tema va ser tractat pel cinema. Qui no s'ha sentit identificat amb aquests personatges, perseguits per una justícia injusta, que gaudien de la llibertat que dóna sentir a la cara la força del vent,

un vent que omple les veles del vaixell i ens empenta per sobre de les ones?
Qui no s'ha sentit transportat a aquelles latituds, després de veure un
d'aquests films, on la justícia només l'aconseguia aquell que fos més hàbil
amb el maneig del sabre?

Hollywood sempre ha tingut molta mànega ampla quant al rigor històric de
les seves històries (en una de les seves produccions, van lluitar Barbanegra
contra un jove Henry Morgan, que en la realitat devia portar uns quants anys
mort), però la seva darrera finalitat no és la de documentar el públic, sinó la
de fer-li passar una bona estona, i això ho aconsegueixen amb escreix.

De fet, és gràcies al cinema que el tema de la pirateria s'ha fet tan famós i
atractiu. Ara només resta seure'ns i disposar-nos a gaudir!

